

İş kabiliyetlerinin gerçek zamanlı takibi

Önder Hasan Badem

Kıdemli Müdür
Risk Danışmanlığı
Deloitte Türkiye

Fatih Günaydın

Müdür
Risk Danışmanlığı
Deloitte Türkiye

Mehmet Kesen

Kıdemli Danışman
Risk Danışmanlığı
Deloitte Türkiye

Hayatımızın parçası olan araçlar her geçen gün çeşitlilik kazanmaya devam ediyor. Bunlar ağırlıklı olarak mobil olarak kullandığımız kişisel araçlar olmakla birlikte kurumsal iş araçları da bu değişimin bir parçası. Yazımızın konusu iş kabiliyetleri olsa da, konuya günlük hayatımızdan bir örnekle başlayalım ve cep telefonlarımızda kullandığımız kişisel uygulamalar ile kabiliyetlerimizin ilişkisine değinelim. ▶

Bir kabiliyeti hayata geçirme, emekli etme ya da yatırım yapma gibi stratejik kararları verirken, bu kabiliyetleri analiz etmek bir zorunluluktur, tercih değil.

Günümüzde sosyal medya uygulamalarını yoğun olarak kullanıyoruz. Bu uygulamalarla fotoğraf paylaşmak sosyal hayatımızda önemli bir yer edindi, aslında fotoğraf paylaşımı fotoğraf makinesinin icadıyla kazandığımız bir kabiliyet. Teknoloji ilerledikçe bu kabiliyetimiz de geliyor. Bu teknolojiler mektup, sabit disk, e-posta derken günümüzde cep telefonlarında kullandığımız sosyal medya uygulamalarına kadar ulaştı. Yani, telefonlarımızda kullandığımız bu mobil uygulamalardan önce de insanların bu kabiliyete sahip olduğunu ve bu uygulamaların zaten bizde olan bir kabiliyeti desteklediğini ve güçlendirdiğini söylemek yanlış olmaz.

Kurumlar da aynı bizim gibi sayısız kabiliyete sahiptir. Kurumsal mimari bakış açısından, bir kurumu ortak hedef ve stratejiler doğrultusunda hareket eden kabiliyetler bütünü olarak tanımlamak mümkün. Öyleyse, kurumun kabiliyetlerinin, belirlenen hedefler gözetilerek seçilmiş ve sürdürülüyor olması gerekir. Diğer bir deyişle, bir kabiliyeti hayata geçirme, emekli etme ya da yatırım yapma gibi stratejik kararları verirken, bu kabiliyetleri analiz etmek bir zorunluluktur, tercih değil. Şirket hedefleri doğrultusunda yapılacak kabiliyet analizi ve bu analiz sonuçlarına göre kabiliyet planlaması

yapılması hızla değişen iş dünyasına uyum sağlamak isteyen her şirketin ihtiyaç duyduğu bir yöntemdir.

Kurumların sahip olduğu bu tür kabiliyetlerin arka planında uygulamalar, dolayısıyla teknoloji bulunmaktadır. Teknoloji beraberinde insan ve süreç gibi iki önemli faktörü de getirmektedir. Uygulamalar, onları kullanacak yetkinlikte insanlar bulunduğu süreç anlamalıdır. Aynı şekilde, bir uygulamanın etkin şekilde çalışması da üstünde kurulduğu sürecin olgunluğuyla doğru orantılıdır. Bu üç faktörü birbirleriyle uyum içinde çalıştırdıkları ölçüde, kurum kabiliyetlerinin etkinlik kazanacağını söyleyebiliriz. Uygulamaları, diğer iki faktöre göre ön plana çıkartan başlıca değer ise yarattığı şeffaflıktır. Bu şeffaflık sayesinde kabiliyetlerimizi ölçebilir ve iyileştirebilir, dolayısıyla takip edebilir hale geliriz.

Kabiliyetler çok katmanlı bir yapıdadır. Yani her kabiliyet başka kabiliyetler sayesinde varlığını sürdürür ve etkin olabilir. Yine fotoğraf uygulaması örneğimize dönersek, fotoğraf paylaşma kabiliyetimiz üst kabiliyettir ve paylaşım kabiliyetinin etkin olabilmesi için fotoğraf çekme alt kabiliyetine de haiz olmamız gerekir. Bu alt kabiliyetleri gerçekleştirecek uygulamaları kullanmak, üst

Kişisel olarak bile profesyonel bir şekilde uygulama seçebiliyorken, doğru yatırım kararları alabilmeleri için kurumların uygulama portföy yönetimi yapması kaçınılmaz.

kabiliyetlerin gerçekleşmesine de doğrudan hizmet edecektir. Örneğin bir bankada kredi verebilme üst kabiliyetimiz, kredi satış yapabilme, bilanço analizi yapabilme ve müşteriye verilen krediyi kayıt altına alma alt kabiliyetlerini gerektirir ve günümüzde bir bankada uygulama olmadan bu tür alt kabiliyetleri işletmek neredeyse olanaksızdır.

Kabiliyetlerin varlığını sürdürmesinde bu kadar büyük pay sahibi olan uygulamalarının doğru yöntemlerle seçilmesi gerekir. Yanlış seçilen bir uygulama kabiliyetin gereksinimlerini karşılayamazsa bu durum kabiliyeti zayıflatmanın yanında, insanlar ve süreçler üzerinde de olumsuz etkilere yol açabilir. Doğru uygulamayı seçmenin yanında, doğru konumlandırma da önem taşır. Aynı kabiliyet için yetenekleri birbiriyle çakışan iki uygulama kullanmak hem bütünlük, hem de maliyet anlamında olumsuz sonuçlara yol açacaktır.

Kurumların uygulama portföyünü yönetmek için bu uygulamaları içinde nesnel kriterlerin yer aldığı bir profile göre değerlendirmek ve puanlamak doğru uygulamalara yatırım yaptığımızdan emin olmamızı sağlar. Bu profilede yer verilmesi gereken başlıca kıstas yukarıda bahsettiğimiz kabiliyet analiz sonuçlarıdır. Eğer bir uygulamaya

yapacağımız yatırımın oluşturduğu faydayı maksimize etmek istiyorsak, o uygulamanın hizmet ettiği kabiliyetin şirket hedeflerinin gerçekleşmesindeki ağırlığını dikkate almak gerekmektedir.

Uygulama değerlendirme profilini oluştururken kabiliyet analiz sonuçlarının yanında maliyet, risk, fayda, kullanıcı sayısı, performans gibi çeşitli kriterlere de yer vermeliyiz. Çünkü bir uygulamayı portföyde tutma kararı verirken bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşmak bizi daha doğru sonuçlara götürecektir. Aslında bir mağazadan kişisel uygulama indirirken kullandığımız karar verme yöntemleri de pek farklı sayılmaz. Telefonumuza indireceğimiz uygulamaları seçerken sanal mağazalarda verilen puanlar, kullanıcı sayısı ve fiyat gibi kıstaslar kararlarımızın şekillenmesinde ciddi etkiye sahiptir. Kişisel olarak bile çoğunlukla farkına varmadan bu kadar profesyonel bir şekilde uygulama seçebiliyorken, doğru yatırım kararları alabilmeleri için kurumların uygulama portföy yönetimi yapmasının kaçınılmaz olduğunu söyleyebiliriz. Ancak bu sayede kabiliyetlerimizi şeffaf bir şekilde takip etme ve varlıklarını garanti altına alma imkânını yakalayabiliriz. ●

Kurumsal kabiliyetlerimizin ve destekleyici uygulamaların profillerini oluştururken dikkat etmemiz gereken başlıca kıstaslar;

- Kabiliyet ön analiz sonuçları
- Maliyet değerlendirmeleri
- Risk analizleri
- Fayda analizleri
- Etkilenen ve etkileyen kullanıcı sayısı
- Performans değerleri